

BLUE ORIGIN POZYWA NASA. W TLE BATALIA O PIENIĄDZE NA LĄDOWNIK KSIĘŻYCOWY

Wydawałoby się, że spór pomiędzy SpaceX a pozostałymi dwoma konkurentami – Blue Origin i Dynetics zakończył się z momentem odrzucenia przez amerykańską instytucję kontrolną – Government Accountability Office (GAO) protestu. Dotyczył on rzekomego „krzywdzącego i niesprawiedliwego” wyboru NASA odpowiedniego projektu jednego lądownika księżycowego – na korzyść SpaceX. W związku z tym Jeff Bezos pozwał amerykańską agencję kosmiczną.

Do sądu federalnego, zajmującego się przetargami, 13 sierpnia wpłynął pozew firmy Blue Origin. Według niego firma domaga się nakazu zabezpieczającego całą dokumentację związaną z przyznawaniem pieniędzy w programie *Human Landing System*. Wyciągnięcie akt drogą sądową miałyby na celu również wykrycie ewentualnych nieścisłości lub nawet nieprawidłowości w procesie przyznawania kontraktu. Sąd takowy nakaz wydał w poniedziałek 16 sierpnia.

Przypomnijmy, że w kwietniu br. NASA zdecydowała się na wybór jednego producenta lądownika księżycowego, czyli SpaceX. Firma Muska przedstawiła pomysł transportu załogi, z wykorzystaniem swojego rozwijanego na bieżąco, ale odpowiednio zmodyfikowanego superciężkiego systemu wynoszenia (złożonego z segmentu głównego określanego obecnie jako *Booster*, oraz drugiego stopnia – z uproszczoną nazwą *Ship*). Spółka dostała 2,89 mld USD na stworzenie i zademonstrowanie działania lądownika. Odrzucone oferty Dynetics oraz Blue Origin uznano za zbyt kosztowne, aby wystarczyły na nie okrojonej puli środków NASA – Dynetics zażądał około 9 mld USD, natomiast spółka Bezosa – 5,99 mld USD.

Czytaj też: [Bezos dzieli się wrażeniami z suborbitalnego lotu... i wywołuje kontrowersje \[KOMENTARZ\]](#)

W późniejszym czasie miliarder zaproponował, że część wydatków związanych z projektowaniem i tworzeniem lądownika pokryje on sam, do pułapu 2 mld USD. W ramach jego propozycji znalazła się też taka zakładająca, że Blue Origin za swoje pieniądze wykona testy lądownika na niskiej orbicie okołoziemskiej.

Niemniej gdy próby, a niekiedy wręcz błagania, nie przyniosły rezultatu, a NASA w dalszym ciągu broniła swojej kontrowersyjnej decyzji, Blue Origin wszedł na ścieżkę sądową z państwową instytucją. Agencja uprzednio tłumaczyła się, że na inne projekty po prostu nie ma pieniędzy, pomimo tego, że pierwotnie miała wybrać dwa prototypy, aczkolwiek z powodu znaczących cięć budżetowych w programie Artemis – wybrano tylko lunarny wariant Starshipa, którego pierwszy, orbitalny demonstrator przechodzi ostatnie prace, mające na celu przygotowanie do dziewiczego lotu w kosmos.

Blue Origin jednocześnie wzywa amerykańską rządową instytucję do przyznania drugiego grantu w programie HLS, nawet gdy ta nie ma żadnych środków. Miałoby to na celu zdaniem firmy Bezosa przywrócenie konkurencji oraz zapobiec ewentualnym opóźnieniom w programie.

Zostań dowódcą Sił Zbrojnych RP!

Reklama

Federalna instytucja ds. kontroli nie widzi nic złego w decyzji NASA o przyznaniu tylko jednego kontraktu. GAO uznało, że jest to jej (agencji kosmicznej) w pełni suwerenna decyzja, do której ona miała pełne prawo, dodając jednocześnie, że postępowanie rządowego organu było w pełni zgodne z prawem o zamówieniach publicznych.

Walka sądowa Blue Origin z NASA, zamiast likwidacji monopolu, może wprowadzić dodatkowe opóźnienia w ponownym lądowaniu człowieka na Księżycu. Na dzień dzisiejszy pierwotny termin - listopad 2024 - wydaje się nierealny. Powodem jest brak funduszy na skafandry księżycowe i wewnątrz agencji otwarcie zaczyna się mówić o kwietniu 2025 roku.

Pikanterii dodaje fakt, że niemal w momencie, gdy Bezos pozwał NASA, media obieły informacja, jakoby jeden z ważniejszych pracowników w Blue Origin odpowiedzialny za program HLS, Nitin Arora, miał przejść do SpaceX po wielu miesiącach pracy nad Blue Moon (czyli pojazdem, mającym na celu zabranie selenonautów ze stacji Gateway wprost na powierzchnię *Srebrnego Globu*). Sam Arora nie skomentował szerzej tego transferu.

Czytaj też: [NASA szuka ochotników do symulowanego pobytu na Marsie](#)